

BROUWERIJ “De Zwaan” aan de Dungense kant (of Maaskantje) van Sint-Michielsgestel kad. nr. B930 later B928b.

- Voor 1810 Lees : “De huizen van Gestel aan den Dungensen kant” in het “Griensvenneke” 15^e jaargang nr. 3 en 4, 1990, door Leo van Minderhout, pag. 65 t/m 71 (zie 01)
Opmerking : Bij het huidig adres Maaskantje 70 (B923) staat het volgende vermeld : “Later hadden de “Woutjes” er een brouwerij”. Dit wordt niet bevestigd uit kadastrergegevens, de brouwerij de Zwaan werd verplaatst van B930 naar B928b. Mogelijk dat de bottelarij er geweest is.
- 1811 Johannes Francis van de Westelaken, bierbrouwer van beroep en gehuwd met Marianne Schouten koopt het woonhuis, schuur, stal en tuin bij Maatboeknr. 1099 bij het huis “de Linde” (zie 02 t/m 04)
Johannes was de zoon van Francis van de Westelaken (1743-1822) beter bekend onder de naam “Suske d’n Dikdaolder”, hij was landbouwer en bierbrouwer. Lees meer over hem in “Heemspokkels Jubileumboek heemkundevereniging “Op die Dunghen”, pag. 102-122, Leen van de Westelaken.
- 1815 Patentschuldigen register Dungense Kant nr. 258 Johannes van de Westelaken bierbrouwer en mouter voor zijn eigen gebruik, op d’n Dungense Kant nr. 259 heeft Wilhelmus van de Westelaken (de zoon van de brouwer) een rosoliemolen.
- 1816 Johannes van de Westelaken overlijdt en zijn vrouw gaat door met de brouwerij
- 1818 Wed. Joh. van de Westelaken produceerd 400 vaten (v), 1819 362 v , 1820 380 v
- 1821 Hendrikus van Westelaken (zoon van brouwer Johannes van de Westelaken) is nu de brouwer en de productie bedraagt 553 vaten (v), 1822 660 v, 1823 660 v, 1824 500 v, 1825 621 v en 55 kannen (k), 1826 607 v en 70 k
- 1827 De brouwerij krijgt huisnummer 330 507 v en 96 k, 1828 555 v en 6 k, 1829 550 v en 40 k, 1830 471 v en 20 k, 1831 577 v en 68 k.
- 1832 De taxateur van het kadaster geeft een beschrijving van de drie brouwerijen, die in Sint-Michielsstel aanwezig zijn :

De eerste is een mooie, ruime bierbrouwerij met een dubbele mouterij, twee eesten (om mout te drogen) en een rosmoutmolen voor eigen gebruik van de brouwerij. **De brouwerij ligt in sectie F519a** en behoort toe aan **Henrica Struik-van der Steege**, die hem ook exploiteert. De brouwerij heeft twee ketels, waarvan de eerste 52 vaten en 36 kannen groot is [4.247 liter] en de tweede 26 vaten en 95 kannen [2.243 liter]. Verder twee roerkuipen waarvan de eerste een inhoud heeft van 28 vaten en 20 kannen [2.298 liter] en de tweede 11 vaten en 10 kannen [892 liter], twee gijlkuipen [voor het gisten van het bier], vier koelbakken en drie kelders of bergplaatsen. Het zuiver jaarlijkse inkomen is geschat op f 200,00.

Een tweede vrij goed **ingerichte brouwerij staat in sectie B902a**. Hij behoort toe aan en is in gebruik bij **Wilhelmus Schouten**. De brouwerij heeft een ketel van 25 vaten en 20 kannen [1.896 liter], twee roerkuipen, de eerste met een inhoud van 22 vaten en 58 kannen [1.863 liter] en de tweede met 10 vaten en 46 kannen [877 liter], een gijlkuip, twee koelbakken, een mouterij met eest en bergplaats. Het geheel bevindt zich in een open ruimte en is geschat op f 50,00.

De derde brouwerij staat in sectie B930, behoort toe aan de wed. Francis van de Westelaken en is bij haar in gebruik. Hij heeft een ketel met een inhoud van 27 vaten en 36 kannen [2.232 liter], twee roerkuipen waarvan de eerste 20 vaten en 34 kannen [214 liter] en de tweede 12 vaten [96 liter] groot is. Verder een gijlkuip, een koelbak en mouterij met eest, en twee bergplaatsen. De brouwerij is een eenvoudig gebouw, dat gelijk staat aan een boerenschuur en geschat wordt op f 40,00.

1832 In de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel (OAT) der grondeigenaren staan de volgende ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen van de wed. Francis van de Westelaken :

B926	bouwland	230 m2	B928b	huis en erf	1560 m2
B927	tuin	400 m2	B929	tuin	2220 m2
B928	huis en erf	1040 m2	B930	brouwerij/erf	520 m2
B928a	rosolymolen	110 m2			

Voor de ligging van bovengenoemde percelen zie de onderstaande tekening :

uitsnede uit kadasterkaart sectie B3 van 1832

1832 t/m 1870 Productie van brouwerij De Zwaan (v=vat= 80 liter)

1832	834 v	1841	879 v	1851	1861	1871	874 v
1833	901 v	1842	849 v	1852	1862	1872	
1834	1400 v	1843		1853	1863	690 v	1873 719 v
1835	913 v	1844		1854	1864	733 v	1874 775 v
1836	946 v	1845	641 v	1855	1865	885 v	1875 705 v
1837	909 v	1846		1856	1866	672 v	1876
1838	909 v	1847		1857	1867	667 v	1877
1839	1000 v	1848	598 v	1858	1868	820 v	
1840	838 v	1849		1859	1869		
		1850	696 v	1860	1870		

Zie Patentschuldigenregisters (05)

1837 Maria Anna Schouten weduwe van Johannis van de Westelaken overlijdt op 13 februari 1837

1877 Hendrikus van de Westelaken, d'n brouwer, overlijdt op 5 mei 1877, zijn enige zoon Hubertus is dan al burgemeester en secretaris van Den Dungen.

1877 Jan Smits wordt de nieuwe brouwerij eigenaar op 21 juli 1877 en komt op 24 december 1877 op het Maaskantje C142 wonen. (zie 06)

1878 t/m 1893 Productie van brouwerij De Zwaan (v=vat= 80 liter)

1878

1879 529 v 1886 435 hl

1880 564 v 1887 447 hl

1881 1888 410 hl

1882 529 hl 1889 411 hl

1883 493 hl 1890 388 hl

1884 493 hl 1891 247 hl

1885 444 hl 1892

1887 Er wordt niet meer voor eigen gebruik mout geproduceerd.

1896 Brouwer en eigenaar Jan Smits overlijdt kinderloos op 15 juli 1896.

1897 Wouterus van de Westelaken (bakker en organist) koopt de brouwerij op 8 juli 1897. (zie 07)

-B928b C142 huis en erf 1560 m²

-B929 tuin en boomgaard 2220 m²

-B930 brouwerij en erf

-B1194 bouwland 4744 m²

Wouterus is in 1884 in de bakkerij van Adriaan de Kort komen wonen op C144 (B1088 en B1089)(nu Maaskantje 70).

uitsnede uit kadastrakaart sectie B3 van 1887

1898 1924 Hubertus zoon van Wouterus van de Westelaken staat van maart 1898 geregistreerd als brouwer. Hij ging op 16 jarige leeftijd naar de bierbrouwerij de Sleutel in Gouda, op zijn 18e naar Roermond en op zijn 24^e naar de bierbrouwerij "Sonnenbrau" in Keulen. In 1910 werd hij door zijn broer Jan en zus Ant naar huis gehaald om de brouwerij "De Zwaan" in de lift te helpen.

In 1922 ontmoette hij Johanna Goeden uit Haarlem, een kraamverzorgster, toen hij bij zijn neef Jan Knicknie op kraam visite was. Het werd liefde op het eerste gezicht. In november 1923 werd de brouwerij "De Kolk" gelegen aan de Nieuwstraat, gekocht. Op 2 mei 1924 werd daar voor het eerst gebrouwen, de naam van de brouwerij werd "Brabantia".
Bron : Den Heertgang, december 1997, Theo van de Wetering. (zie 08)

1904

Griensvenneke 2006, nr. 112, Henk van Gestel

ZWANENZANG.

WIJZE: „De Koning leev'."

Vandaag is 't feest! Alom weergalmt
Een juchtoon door deez' stille dreven.
Elk Dungenaar wil thans 't gemoed,
Tot feest gestemd, eens lichte geven,
En zingen, opgeruimd en blij:
„Het eedle Paar, lang leven zij!"

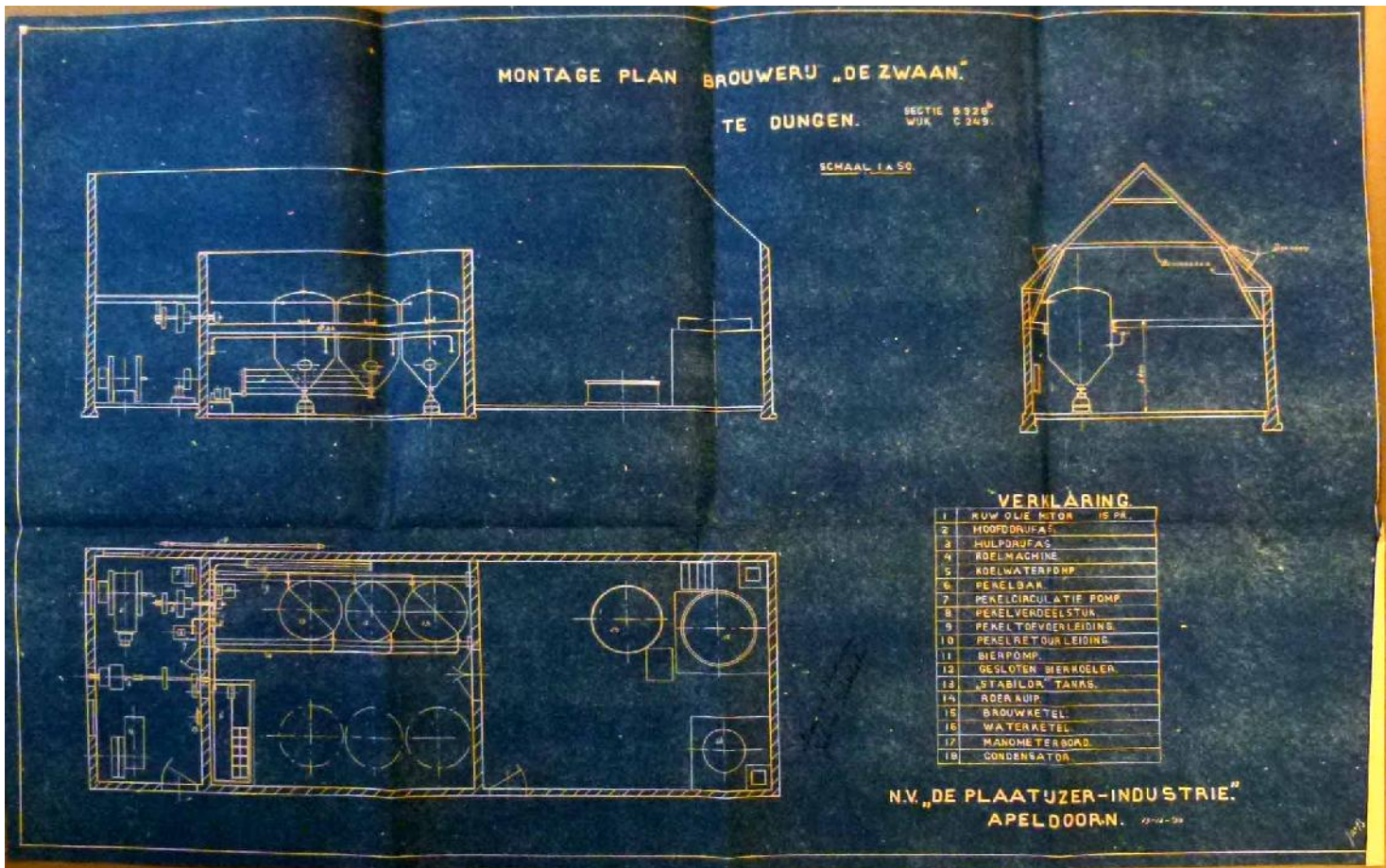
Geen valsche toon ontstemm' dit lied:
Laat ons eendrachtig feest nu vieren,
Laat twistgeschreeuw steeds verre zijn,
Geen dronkenschap deez' dag ontsieren.
Komt, makkers, laat de klare staan,
Drinkt Dungensch bier dan uit „De Zwaan".

*Lied, gezongen bij het inhaken van Jhr. Thom
van Rijkersvel, burgemeester van den Dungen
en diens echtgenoot Jhr. Elisabeth van der Loos
de biltbois.*
Druk. GEBR. STEURES. — 's-Hertogenbosch. 1904.

Huub van de Westelaken d'n brouwer staat naast de bierton

- 1925 Bierbrouwerij 'De Zwaan' met als eigenaar Woutherus van de Westelaken wordt ingeschreven in het Handelsregister van Koophandel en Fabrieken (zie 09)
- 1926 Woutherus van de Westelaken verkoopt op 1 juli 1926 onderhands B930 en B1389 aan zijn kinderen Martinus en Johanna van de Westelaken beiden van beroep bierbrouwer. (zie 09 en 10)
- 1931 Hinderwetaanvraag van Marinus en Johanna van de Westelaken voor plaatsing van een ruw-oliermotor van 15 pK met machinale koelinrichting bestemd voor de koeling van biertanks enz. in het perceel B928b. De brouwerij is dan dus verplaatst van B930 naar B928b. (zie 11)

De brouwerij lijkt overgegaan te zijn van bovengistendbier naar ondergistend bier (pils)

- 1938 In 1938 wordt de brouwerij gesloten en wordt opgericht Bierhandel en Limonadefabriek "De Zwaan" met als eigenaren Marinus en Johanna van de Westelaken. (zie 09)

Sint-Michielsgestel, 16 december 2013

Jef van Veldhoven

Lid heemkundevereniging "De heerlijkheid Herlaar"

